

ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Філософія мистецтва — галузь філософії, яка досліджує сутність і сенс мистецтва на основі науки про мистецтво, літературу, музику, враховуючи при цьому функції мистецтва всередині культури і всієї сфери цінностей.

Справа в тому, що мистецтво ХХІ століття стало претендувати на роль філософії. Тобто мистецтво відхрестилося від традиційного розуміння себе як якоїсь естетичної діяльності, що створює прекрасне, натомість пропонує зрозуміти себе як якусь діяльність, аналогічну процесу пізнання. Тобто «претензії» мистецтва — це, безумовно, стати філософією в широкому сенсі. Проте, не кожний витвір мистецтва може містити в собі філософський зміст.

Основним аспектом дослідження в цій статті є філософський контекст творів сучасного мистецтва та заходи, на яких представлені ці роботи.

Актуальності філософського змісту у роботах сучасних художників присвячені праці таких філософів та мистецтвознавців, як: Борис Гройс, Катерина Ботанова, Ольга Балашова, Семюель Гантінгтон, Ганна Циба та інші. Зокрема, було видано цілу низку статей, каталогів та книжок про найуспішніших художників-філософів. Під час аналізу останніх наукових праць та публікацій, в яких досліджується філософія сучасного мистецтва, постає ключове питання сьогодення: «Чи може окрема людина суттєво вплинути на розвиток сучасного мистецтва?».

У сфері сучасного мистецтва прецедент бієнале — важлива подія, що дає можливість художникам представити себе та свою країну на міжнародній арені. Однак, це не лише дуже велика виставка мистецтва з багатьма учасниками, це платформа багаторівневого складного культурного тексту, у якому переплітаються, взаємодіють, заломлюються рефлексії найактуальніших, найважливіших суспільно-культурних проблем.

Ми маємо розуміти, що кожний об'єкт мистецтва є своєрідним етапом творчого шляху художника, а також певним історичним етапом. Це як урок історії: ми не можемо просто відкинути період в історії лише через те, що він нам не подобається, ми маємо послідовно дослідити всі події по роках.

Основне завдання сучасного мистецтва не в тому, щоб приносити

нам одну лише естетичну насолоду. Звичайно, буває, що мистецтво дозволяє нам відволіктися від буденності реального існування, але це також лабораторія, де накопичується людський досвід. Сучасне мистецтво дозволяє роздивитись те, що нас оточує, немовби через збільшувальне скло. Так чи інакше, час все розставить по своїх місцях: сприйняття певних речей може притупитися або, навпаки, загостритися: якісь мистецькі об'єкти втратять свою колишню значимість, а інші знайдуть нову силу впливу на глядачів.

У контексті сучасної епохи, коли відбулася зміна ставлення до образотворчого мистецтва, саме бієнале стала відповідати новим вимогам нашого часу і взяла на себе особливу відповідальність у поданні та просуванні мистецтва не тільки як продукту «споживання» в умовах сучасного ринку, але і як духовної складової сучасності. Концепція бієнале будується на об'єднанні і створенні загальної структури, діяльність якої, насамперед, спрямована на збереження і розвиток естетичних і гуманістичних цінностей культури в цілому.

Тому можна зробити висновок, що філософія сучасного мистецтва на прикладі бієнале в даний час є найбільш мобільною і динамічною формою актуалізації образотворчого мистецтва в умовах сучасної культури. З одного боку, можна зауважити, що дана форма вже є досить усталеною як явище культурного життя. З іншого боку, в сучасній художній практиці ця форма є живою творчою лабораторією, яка пристосовує нові експозиційно-виставкові технології, що розкривають загальні проблеми взаємодії сучасного мистецтва і соціального середовища.